

Haller József

Haller József

életműkiállítás
expoziție retrospectivă
life's work exhibition

2020 március 16. - április 21. / Gina Patrichi u. 8., Bukarest
16 martie - 21 aprilie 2020 / str. Gina Patrichi nr. 8, București
6th March - 21th April, 2020 / Gina Patrichi street no. 8, Bucharest

Sűrítő, összegezõ, stilizáló alkat. Szereti a tömondatot. Márpedig erre a rajz a legalkalmasabb eszköz, műfaj. Ennek is legnehezebbikét vállalja: a tusrajzot. Itt nincs mellébeszélés, itt mindenfajta törlés-javítás nélkül kell elhelyezni a rajz õsi elemeit: a pontot, vonalat, foltot – megteremteni a mondanivalót.

Are un temperament de condensare, de rezumare, de stilizare. Îl plac propoziþiile cu doar subiect și predicat. Pentru care unealta cea mai potrivită este desenul. Și din asta alege ce e mai greu: desenul în tuș. Aici nu există circumscrisiere, trebuie așezate fără ștergere/corectură elementele arhaice ale desenului: punctul, linia, pata – a crea mesajul.

By temperament he is condensing, resuming, stylizing. He loves the simple sentence. The best tool for this is the drawing. From this he undertakes the most difficult: the ink drawing. Here is no equivocating, here without any deletion/correction must be placed the archaic elements of the drawing: the point, the line, the spot – to create the message.

Balázs Imre: *Bagatellek (Bagatele/Bagatell)*, 1977

Művészete egyetlen pillanatra sem távolodik el az embertől – nem csak az emberi formaelemektől, de az ezeket átható humánumtól, sajátosan emberi tartalomtól, lelkiségtől sem.

Arta lui nu se îndepărtează de om pentru nici o clipă – nu doar de elementele de formă umane, dar nici de umanismul, conținutul specific uman, spiritual, de care sunt cuprinse ele.

His art is never distant from man – not only from the elements of human form, but from what penetrates they humanism, specifically human content, spirit.

Jánosházy György: *Haller József grafikái a Vatra Galériában (Grafica lui Haller József în Galeria Vatra)*, 1980

Ami vonalaiból kibontakozik: kifejező, levegős, életteli. Nincs megterhelve semmi feleslegessel: beéri önmagával.

Agopcsa Marianna: *Haller József rajzai, Szatmári Hírlap*, 1981

După ce a exersat o vreme tehnica monotipului, concentrându-se asupra calităþilor de sinteză ale liniei, asupra capacităþilor ei de a evoca substanþialitatea formei grăniþuite, artistul a inaugurat o nouă fază a creaþiei sale, pe care o străbate și în prezent, o fază a intensificării studiului anatomic, slujită, deseori, de viziunea apropiată, de schimbările abrupte ale perspectivei optice. Timpul este, acum, introdus în imagine, timpul obiectiv, determinat de parcurgerea secvenþială a volumelor, și timpul subiectiv, favorizând dilatarea sau comprimarea fragmentelor articulate în montaje onirice. [...] Haller József este un grafician a cărui artă se cere încă descoperită în adevăratele ei dimensiuni.

Mihai Ispir: *Prin atelierele din Tîrgu Mureș, Arta*, 1983

Haller este, fără îndoială, unul dintre cei mai universali artiști ai desenului, cu o cultură renașcentistă, generos dotat cu sensibilitățile specifice sfârșitului de secol douăzeci. [...] Haller însăilează, din fire smulse din mari adâncuri și trase tare de sus, pe compozițiile sale, chipuri care te îndeamnă la reflecție fie și numai prin performanța meșteșugărească pe care o înglobează în sine.

Haller is by all means one of our most universal graphicicians with a knowledge competing with that of the Renaissance artists and an end-of-millennium sensivity. [...] His compositions, which lines spring from immeasurable depths, make us ponder human existence through the artistic attitude they radiate.

Banner Zoltán: *Haller József*, 2002

Admirabile eseuri de concizie și expresivitate, desenele în tuș propun elaborate și îndelung studiate coregrafii ale liniei. Uneori, în piruetele sale, aceste fire negre de tuș se aglomerează în întretăieri și hașuri, iar alteori lasă să respire albul cast al hârtiei amplificând efectul. Astfel, verva alternează cu liniștea.

Cora Fodor: *Supremația desenului*, *Zi de zi*, 2011

Szent Sebestyén / Sfântul Sebastian / Saint Sebastian

pasztell / pastel, 60x75 cm, 1991

A realizat numeroase spectacole într-un stil modern, auster, de o mare frumusețe plastică și plin de inteligență, inventivitate și umor.

Cristian Pepino (coord.): *Dicționarul teatrului de animație, păpuși și marionete din România*, 2013

A város kulturális életének egyik olyan örökmozgó, tevékeny jelesét tisztelhattuk személyében, aki példás igényességgel folyamatosan dolgozott, és gyakran vállalta a megmérettetést, szívesen mutatta be friss alkotói termését egyéni és csoportos kiállításokon. Gazdag, magas színvonalú éltművet hozott létre közel hat évtizedes pályája során. Úgy, hogy műtermében szinte mindig megcsodálhattunk egy újabb tárlatra kész anyagot.

Nagy Miklós Kund: *Búcsú Haller József festőművésztől, Népújság*, 2017

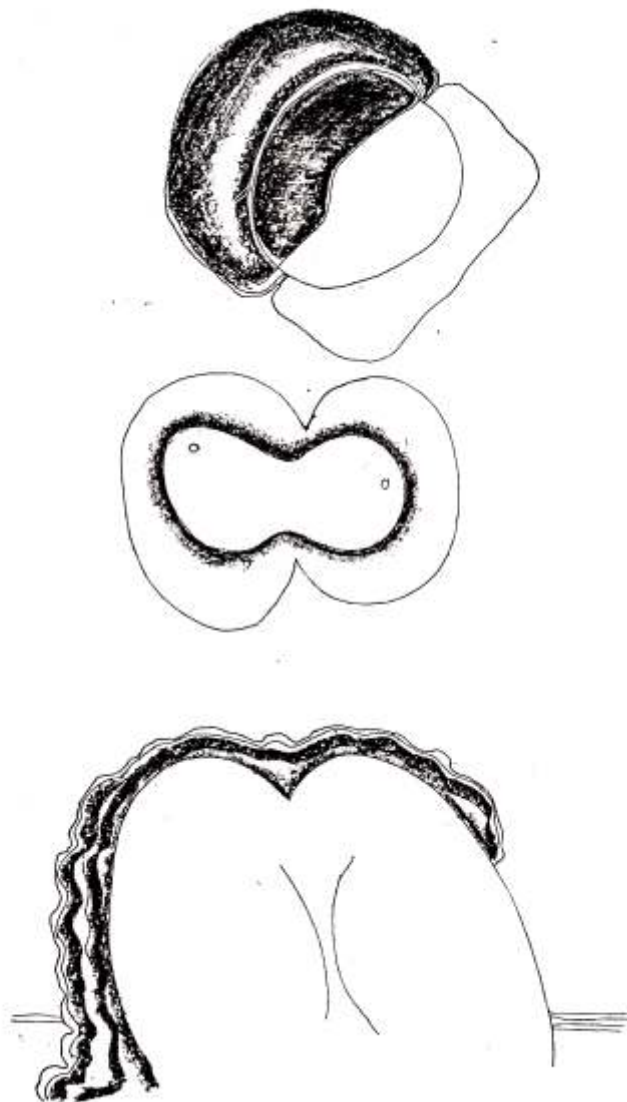
Halálosan pontos vonalait, takarékos formáit szemlélve be kell látnunk, hogy mindig, minden alkotásában ott van az intellektuális gyötrődés: megtalálni azt a szabadságot, amely a másik embert nem taszítja rabságba. Ezt egyébként, azt hiszem, úgy hívják, hogy: szeretet. [...] Ne pazaroljuk el Haller Józsefet! Ne pazaroljuk el a tőle megtanulható szeretetteljes szabadságvágyat! Legyen ott a mindennapjainkban!

Markó Béla: *Rajz hó alatt, Népújság*, 2018

Sokat adok a vonal milyenségére. Benne kell hogy legyen mindaz, amit a huszadik század nagy rajzolói létrehoztak, de én a vonal eleganciáját nem szeretném elhanyagolni, egyfajta klasszikus szépséget, mediterrán harmóniát, arányosságot is megőrzök. A maiság mellett egy időtlenséget, egy mindenkorit, mely a barlangrajzoktól napjainkig érvényes. Persze ezt magamban soha nem fogalmaztam meg, csak így visszagondolva, önmagam elemezve fedezem fel. [...] Manapság ahhoz, hogy valaki sikeres legyen, sok más adottság is kell, nem elég egy kis vagy nagy félszeg tehetség. Be kell vallanom, erre sohasem fordítottam gondot. Irtózok a szerepléstől. Ám e bűnös szerénységben, óvatlan tékozlással munkáim jórészt elkallódnak szerte a világban, s nincs róluk egy jegyzet, fotó, nyom. Nem tudok elszámolni önmagammal.

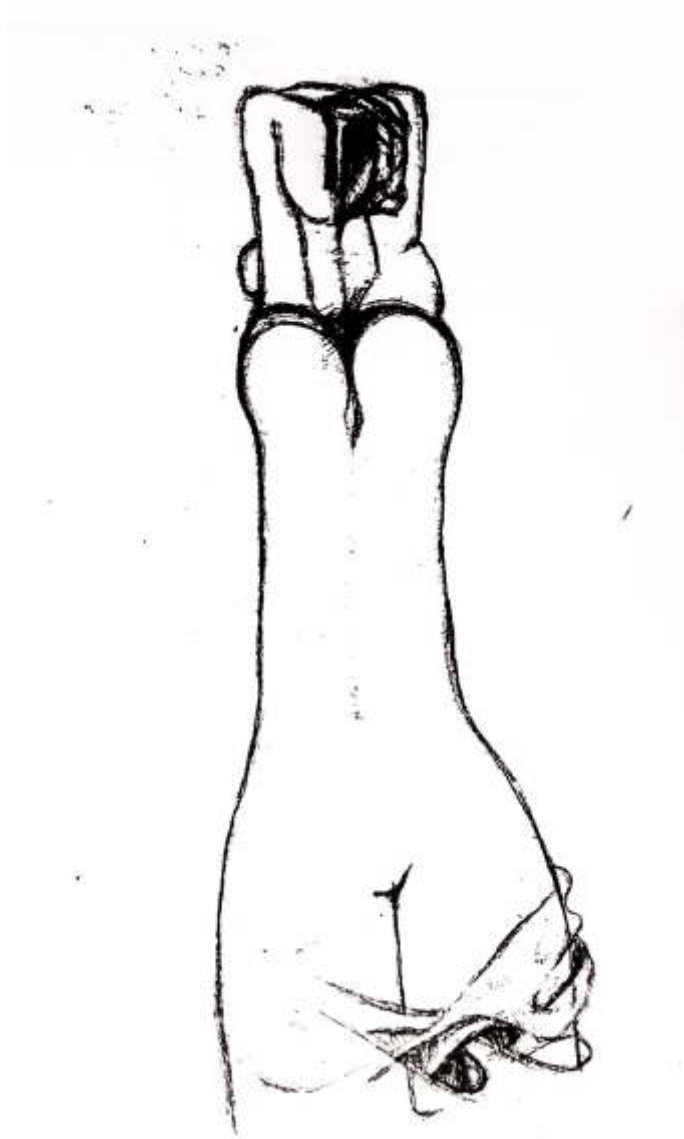
Dau mare preț pe calitatea liniei. Ea trebuie să conțină tot ceea ce mării desenatori ai secolului al XX-lea au creat, dar eu nu doresc să renunț la eleganța liniei, păstrez o frumusețe clasică, armonie mediterană, proporționalitate. Pe lângă actualitate, o perenitate, o atemporalitate, ceea ce este valabil de la pictura rupestră până în zilele noastre. Normal, nu am predefinit niciodată acest lucru, doar am descoperit ulterior, retrospectiv, analizându-mă. [...] În zilele noastre, ca cineva să aibă succes, are nevoie de multe alte calități, nu ajunge un mic sau mai mare talent timid. Trebuie să recunosc că eu nu m-am preocupat de acest aspect. Am fobie de a mă da în spectacol. Dar în această modestie vinovată, cu o risipă neglijentă, realizările mele se pierd prin lumea întregă, fără nici o notiță, poză, urmă. Nu pot să-mi fac nici mie o dare de seamă.

Haller József: *Beszélgetés önmagammal (Discuție cu mine însumi)*, Látó, 1994

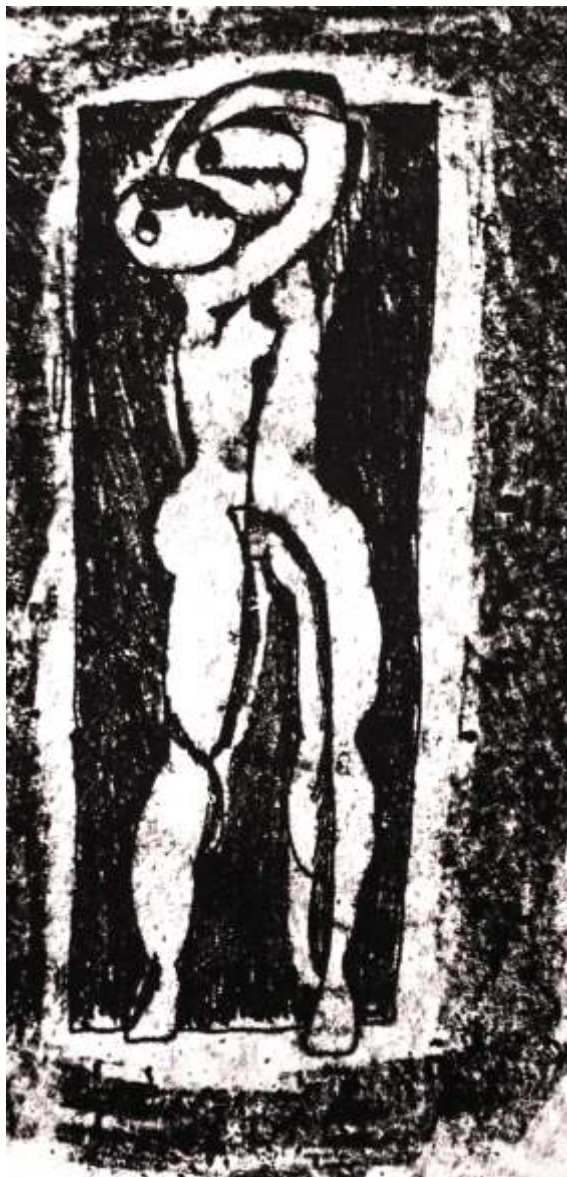
A nő (4) / Femeia (4) / The Woman (4)

monotíпия / monitipie / monotype, 70x50 cm, 1965 (?)

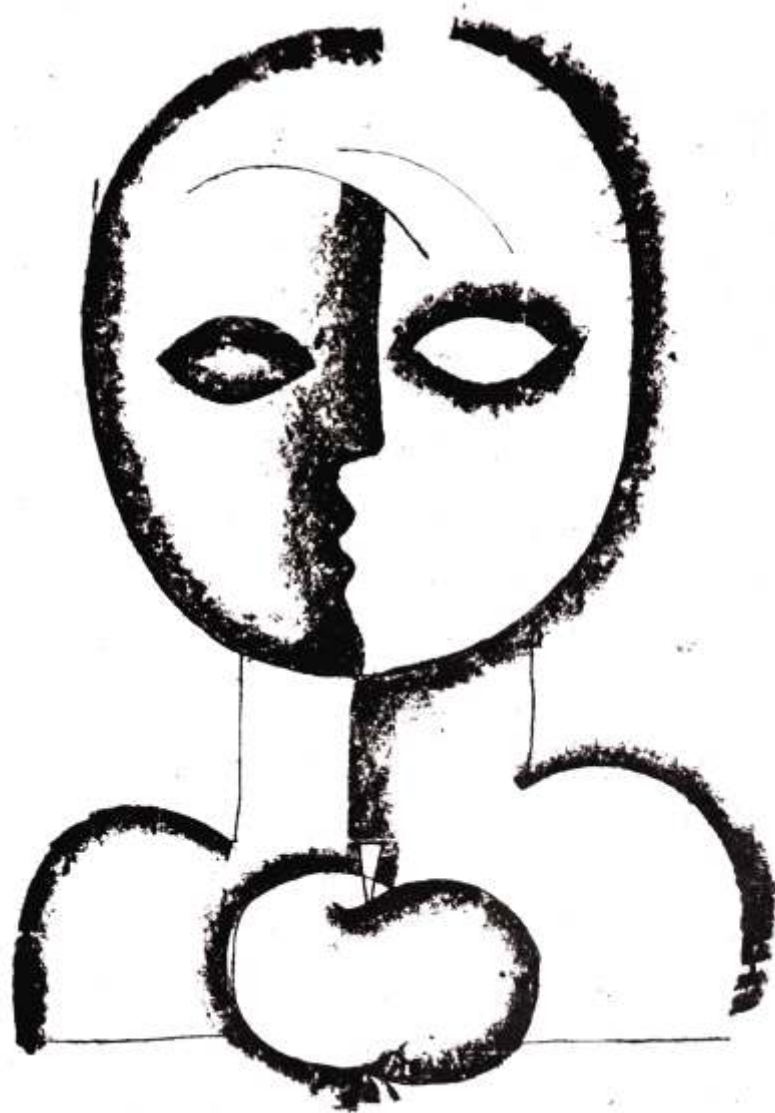
Akt / Nud / Nude

monotíпия / monitipie / monotype, 50x40 cm, 1965 (?)

Ölelés (1), (2) / Îmbrățișare (1), (2) / Clasp (1), (2)

monotípia (+pasztell) / monitipie (+pastel) / monotype (+pastel) 40x30 cm, 1965 (?)

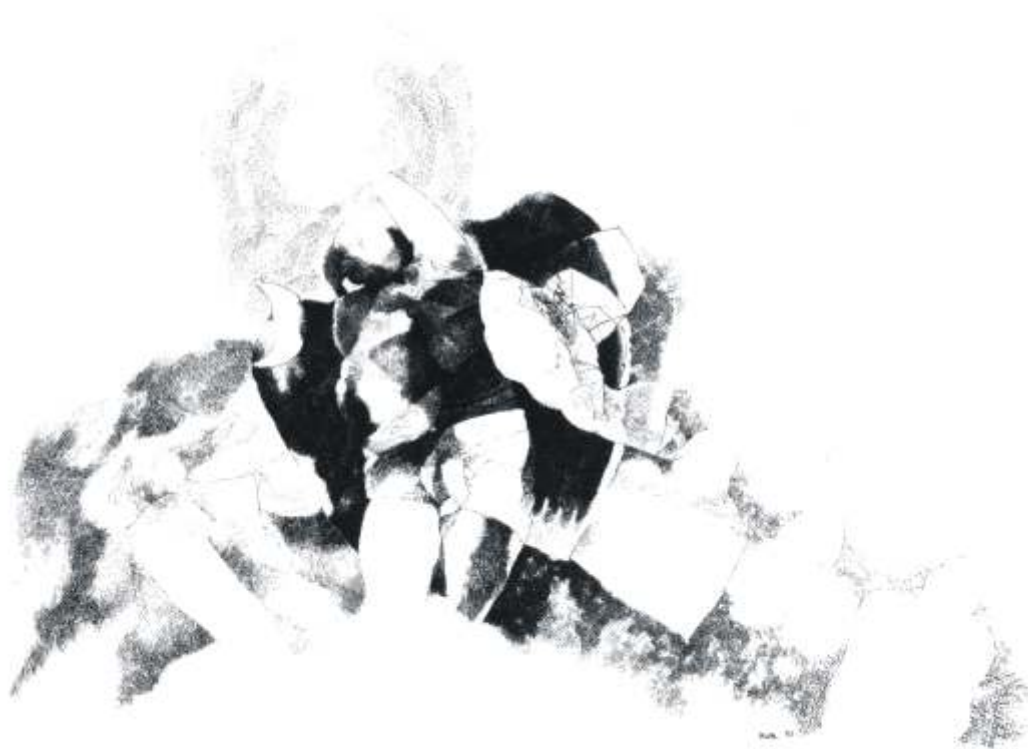
Női fej / Cap de femeie / Woman's Head

monotípia / monitipie / monotype, 50x40 cm, 1968 (?)

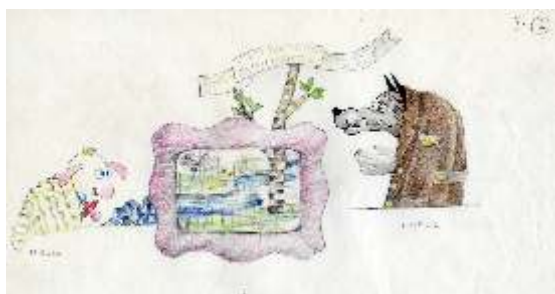

№ 16, 1983

Petruska / Petruška / Petrushka
tus / tuş / ink, 75x65 cm, 1983

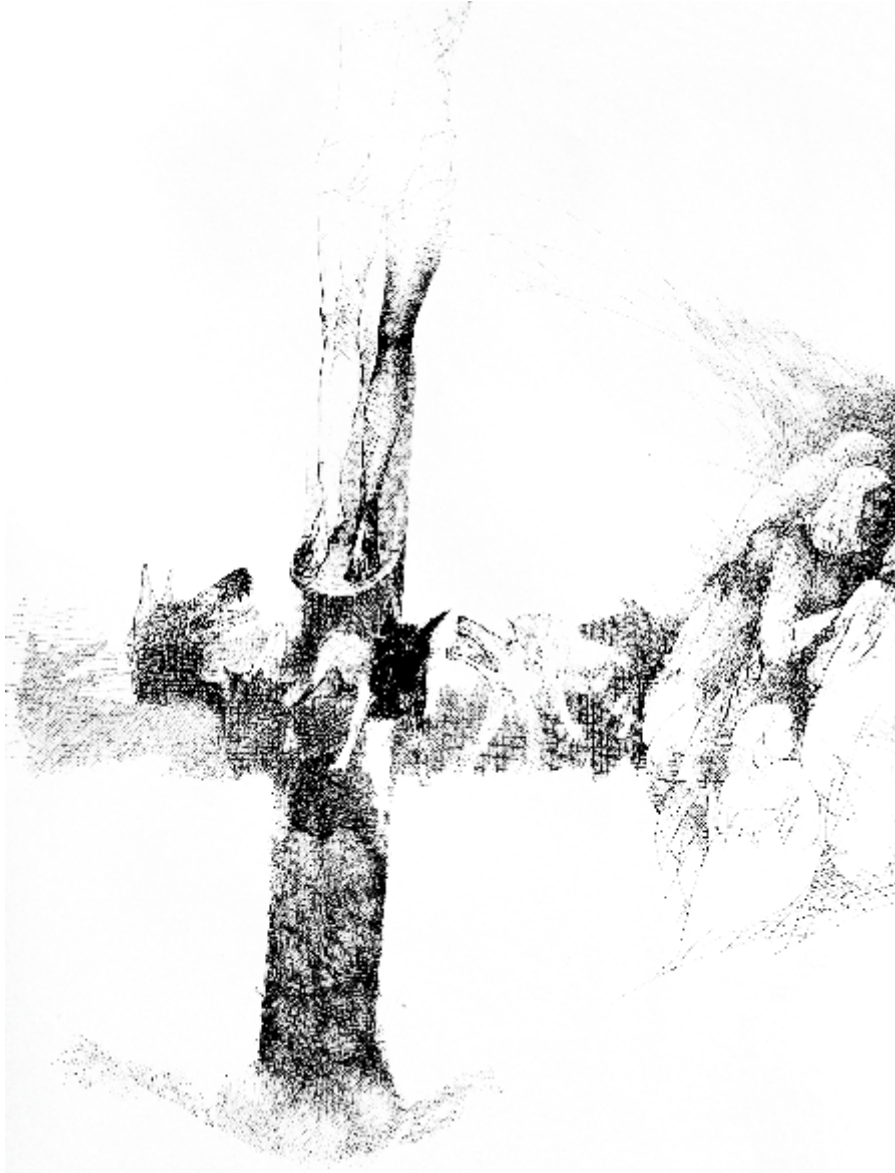

Éjszaka / Noaptea / Night
tus / tuş / ink, 65x75 cm, 1983

Smaranda Enache: Állatmesék? – Állatmesék! / Fabule? – Fabule! / Fables? – Fables!

bábtervek / scenografie / scenography, 1989

Megváltók / Mântuitori / Redeemers

tus / tuş / ink, 80x65 cm, 1990

Ló / Cal / Horse

tus / tuş / ink, 50x40 cm, 1993

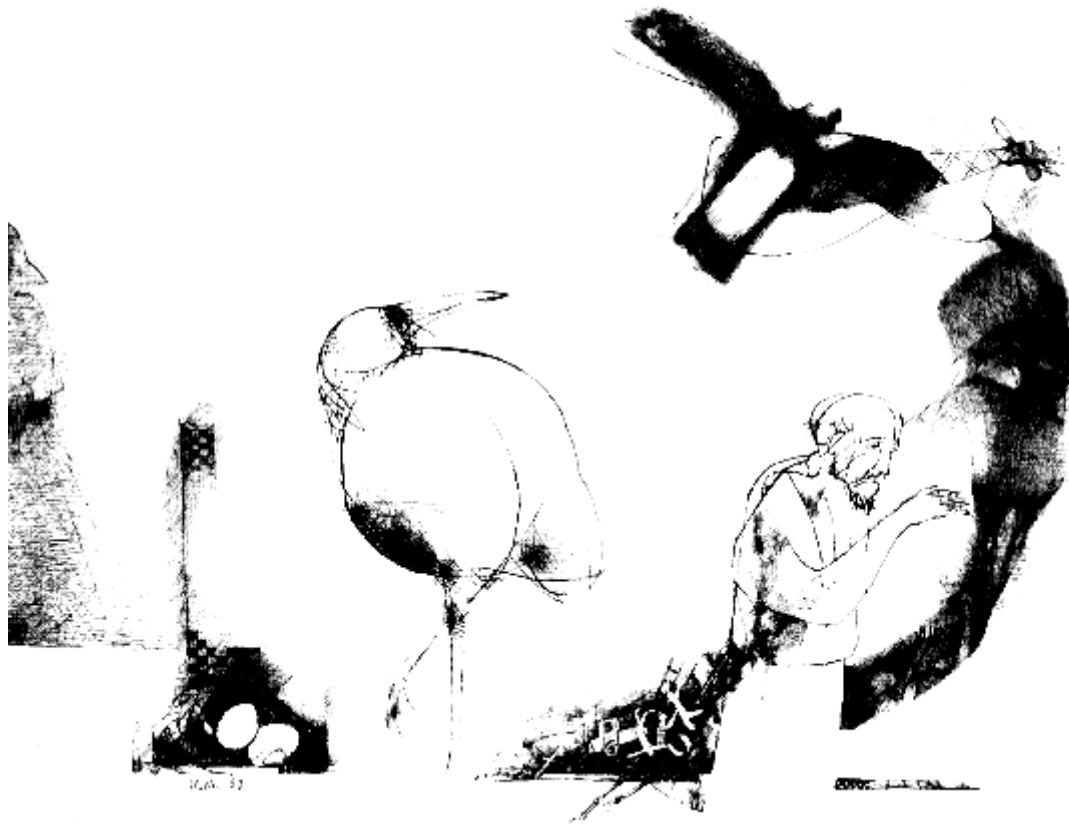
**Őrangyal (Balkáni háborúk) / Îngerul păzitor (Războaiele din Balcani) /
Guardian Angel (Balkanic Wars)**

tus / tuş / ink, 70x50 cm, 1995

Múzsák / Muze / Muses

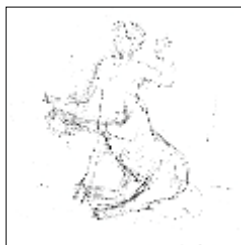
olaj / ulei / oil, 50x30 cm, 1998

Assisi Szent Ferenc / Francisc de Assisi / Francis of Assisi
tus / tuş / ink, 80x65 cm, 1999

François Villon: A hajdanzép csiszárnénak vénségén való siralma / Balada frumoasei Heulmière / She Who Was Once the Helmet-Maker's Beautiful Wife
tus / tuş / ink, 70x50 cm, 1999

Kentaur / Centaur (vázlatok és végső forma / schițe și varianta finală / sketches and final version)
tus / tuș / ink, 40x30 cm, 1999 (?)

Lány / Fată / Girl

réz / cupru / copper, 40x30 cm, 2000 (?)

Öregember / Om bătrân / Old Man

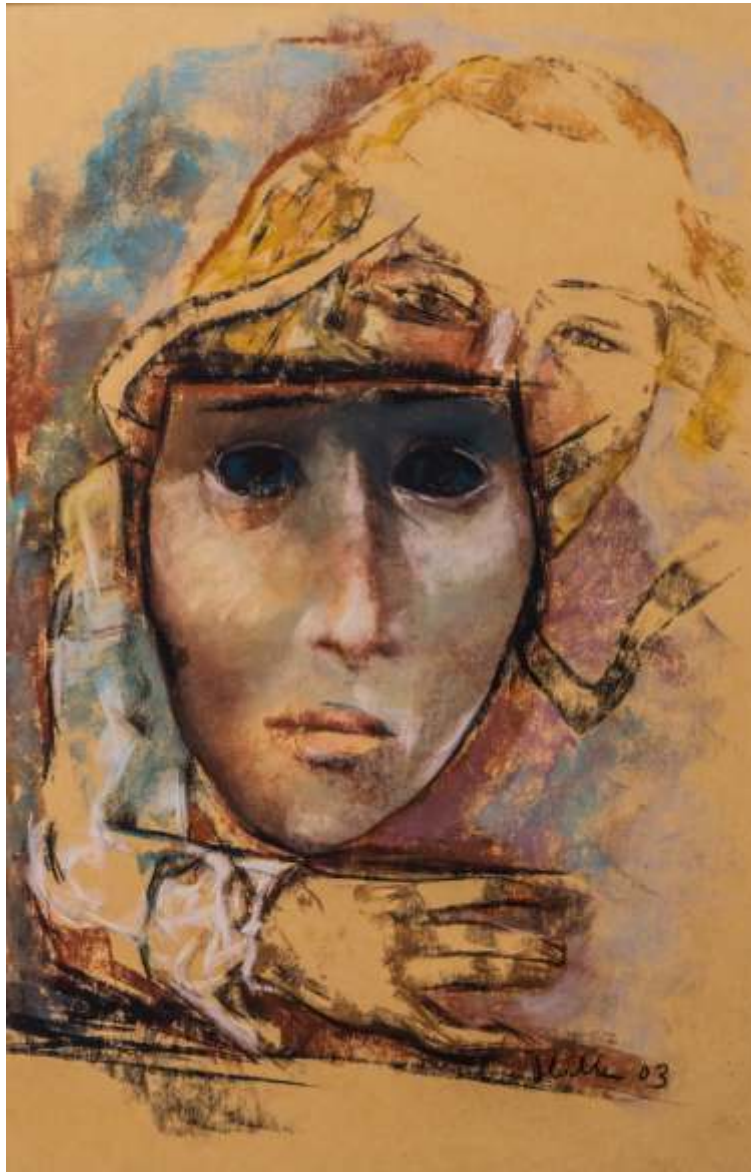
pasztell / pastel, 60x45 cm, 2000

Női fej / Cap de femeie / Woman's Head
pasztell / pastel, 75x50 cm, 2000

Babits Mihály: Jónás könyve / Cartea lui Iona / Book of Jonah
pasztell / pastel, 80x70 cm, 2001

Maszk / Masca / Mask

pasztell / pastel, 65x50 cm, 2003

Bartók Béla: A kékszakállú herceg vára / Castelul Prințului Barbă-Albastră / Bluebeard's Castle

olaj / ulei/ oil, 80x65 cm, 2003

Asszonyok / Femei / Women
pasztell / pastel, 80x65 cm, 2004

Az ács / Tâmplarul / The Carpenter

pasztell / pastel, 70x50 cm, 2004

Prófeta / Profet / Prophet
pasztell / pastel, 65x50 cm, 2007

Alvó nő / Femeie dormind / Sleeping Woman
pasztell / pastel, 50x70 cm, 2008

Szatír / Satir / Satyr

pasztell / pastel, 70x50 cm, 2009

Gond / Grijă / Worry

pasztell / pastel, 70x55 cm, 2011

Gond / Grijă / Worry

tus / tuș/ ink, 60x45 cm, 2011

Haller József

1935. január 24-én született Szatmárnémetiben

1953-ban érettségizett a kolozsvári Képzőművészeti Középiskola diákjaként, festészet szakon

1959-ben szerzett diplomát a Ion Andreescu Képzőművészeti Intézet szobrászat szakán

1959-től 1999-ig a Marosvásárhelyi Állami Bábszínház báb- és díszlettervezője

2017. március 2-án hunyt el Marosvásárhelyen

Egyéni kiállítások: Marosvásárhely (1970, 1975, 1977, 1978, 1980, 1990, 1995, 2003, 2004, 2008, 2011, 2013, 2014, 2015, 2017, 2018), Szatmárnémeti (1981), Szombathely (1994), Csíkszereda (2003), Budapest (2005), Pécs (2016)

Közös kiállítások: Szatmárnémeti (Balázs Imrével, 1975), Marosvásárhely (Balázs Imrével, Datu Victorral és Nemes Lászlóval, 1977; Gyarmathy Jánossal, 2002; Gergely Istvánnal, Kosztánci Jenővel és Részegh Botonddal, 2003; Kiss Leventével, 2006; Gyarmathy Jánossal, 2010), Kolozsvár (Tirnovan Viddel és Balázs Imrével, 1981), Csíkszereda (Gyarmathy Jánossal, 2002), Budapest (Gyarmathy Jánossal, 2004)

Csoportos kiállítások: Marosvásárhely (1959-2017), Kolozsvár (1962, 1983, 1996, 1998, 1999, 2017), Bukarest (1965, 1969, 1970, 1972, 1976, 1979, 2005), Barcelona (1975), Mannheim (1978, 1979), Singen (1979), Maastricht (1982), Krakkó (1985), Budapest (1990, 1991, 1993, 1995, 1996, 2002, 2005, 2008, 2010), Washington (1990), Debrecen (1993), Szarvas (1993), Nyíregyháza (1993), Zalaegerszeg (1994), Keszthely (1994), Dombóvár (1994), Stockholm (1994, 1996, 2005), Iserlohn (1995, 1996, 1997, 1998), Frankfurt (1995), Hatvan (1999), Kecskemét (2000), Róma (2005), Párizs (2005), Moszkva (2005), Csíkszereda (2008), Sepsiszentgyörgy (2009)

Művésztelepek: Iserlohn (1984, 1989, 1995, 1996, 1997, 1998, 2002, 2003), Gyergyószárhegy (1985), Szentkatolna (1992), Marcali (1992), Zalaegerszeg (1993), Ernye (2009)

Kitüntetések: „23 August” érdem (1964), a Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztje (1995), a romániai Kulturális Minisztérium díszoklevele (1995), a romániai Kulturális Minisztérium „Lovag” érdemrendje (2004), nemzetközi animációs életműdíj (2004)

Illusztrált könyvek: Hunyadi András: *Paprika Jancsi (bábjátékok)*, 1967; Éltető József: *Történet egy fehér lóról*, 1979; Nagy Attila: *Mélyülő ablakok*, 1994; Banner Zoltán: *Haller József*, 2002; Kányádi Sándor: *Szürke szonettek*, 2002; Egyed Emese: *Hajnalének*, 2002; Markó Béla: *Költők koszorúja*, 2002; Kovács András Ferenc: *Tengerész Henrik búcsúzik*, 2003; Haller József: *Arany alapra arannyal* (2003); Nagy Attila: *A nap kertje*, 2006; Kovács András Ferenc / Comelli Albino: *Torony és tövis / Tempo e Amore*, 2006; Haller I. József: *A sárkány palotája*, 2007; *Evangélium*, 2014; Nagy Attila: *Csillagköz*, 2015

József Haller

s-a născut la data de 24 ianuarie 1935 în Satu Mare
în anul 1953 a absolvit Școala medie de arte plastice din Cluj, la secția pictură
în anul 1959 a absolvit Institutul de Artă Ion Andreescu, secția sculptură
în perioada 1959-1999 a fost scenograful Teatrului de Păpuși de Stat din Tîrgu Mureș
a decedat la 2 martie 2017 în Tîrgu Mureș

Expoziții personale: Tîrgu Mureș (1970, 1975, 1977, 1978, 1980, 1990, 1995, 2003, 2004, 2008, 2011, 2013, 2014, 2015, 2017, 2018), Satu Mare (1981), Szombathely (1994), Miercurea Ciuc (2003), Budapesta (2005), Pécs (2016)

Expoziții în grup: Satu Mare (cu Imre Balázs, 1975), Tîrgu Mureș (cu Imre Balázs, Victor Datu și László Nemes, 1977; cu János Gyarmathy, 2002; cu István Gergely, Jenő Kosztándi și Botond Részegh, 2003; cu Levente Kiss, 2006; cu János Gyarmathy, 2010), Cluj (cu Vid Tirnovan și Imre Balázs, 1981), Miercurea Ciuc (cu János Gyarmathy, 2002), Budapesta (cu János Gyarmathy, 2004)

Expoziții colective: Tîrgu Mureș (1959-2017), Cluj (1962, 1983, 1996, 1998, 1999, 2017), București (1965, 1969, 1970, 1972, 1976, 1979, 2005), Barcelona (1975), Mannheim (1978, 1979), Singen (1979), Maastricht (1982), Cracovia (1985), Budapesta (1990, 1991, 1993, 1995, 1996, 2002, 2005, 2008, 2010), Washington (1990), Debrețin (1993), Szarvas (1993), Nyíregyháza (1993), Zalaegerszeg (1994), Keszthely (1994), Dombóvár (1994), Stockholm (1994, 1996, 2005), Iserlohn (1995, 1996, 1997, 1998), Frankfurt (1995), Hatvan (1999), Kecskemét (2000), Roma (2005), Paris (2005), Moscova (2005), Miercurea Ciuc (2008), Sfintu Gheorghe (2009)

Tabere de creație: Iserlohn (1984, 1989, 1995, 1996, 1997, 1998, 2002, 2003), Lázarea (1985), Catalina (1992), Marcali (1992), Zalaegerszeg (1993), Ernei (2009)

Distincții: medalia „23 August” (1964), Ordinul de Merit al Ungariei, în grad de Cruce Mică (1995), Diploma de Onoare a Ministerului Culturii din România (1995), Ordinul Meritul Cultural în grad de Cavaler, din partea Ministerului Culturii din România (2004), premiu internațional pentru întreaga activitate profesională, în calitate de scenograf (2004)

Cărți ilustrate: Hunyadi András: *Paprika Jancsi (bábjátékok)*, 1967; Éltető József: *Történet egy fehér lóról*, 1979; Nagy Attila: *Mélyülő ablakok*, 1994; Banner Zoltán: *Haller József*, 2002; Kányádi Sándor: *Szürke szonettek*, 2002; Egyed Emese: *Hajnalének*, 2002; Markó Béla: *Költők koszorúja*, 2002; Kovács András Ferenc: *Tengerész Henrik búcsúzik*, 2003; Haller József: *Arany alapra arannyal* (2003); Nagy Attila: *A nap kertje*, 2006; Kovács András Ferenc / Comelli Albino: *Torony és tövis / Tempo e Amore*, 2006; Haller I. József: *A sárkány palotája*, 2007; *Evangélium*, 2014; Nagy Attila: *Csillagköz*, 2015

József Haller

1935: he was born on January 24th in Satu Mare

1953: graduated the Middle School of Fine Arts in Cluj, the painting section

1959: graduated the Ion Andreescu Art Institute, sculpture section

1959-1999: scenographer at the State Puppet Theater of Tîrgu Mureş

2017: he died on March 2nd, in Tîrgu Mureş

Individual exhibitions: Tîrgu Mureş (1970, 1975, 1977, 1978, 1980, 1990, 1995, 2003, 2004, 2008, 2011, 2013, 2014, 2015, 2017, 2018), Satu Mare (1981), Szombathely (1994), Miercurea Ciuc (2003), Budapest (2005), Pécs (2016)

Group exhibitions: Satu Mare (with Imre Balázs, 1975), Tîrgu Mureş (with Imre Balázs, Victor Datu and László Nemes, 1977; with János Gyarmathy, 2002; with István Gergely, Jenő Kosztándi and Botond Részegh, 2003; with Levente Kiss, 2006; with János Gyarmathy, 2010), Cluj (with Vid Tirnovan and Imre Balázs, 1981), Miercurea Ciuc (with János Gyarmathy, 2002), Budapest (with János Gyarmathy, 2004)

Collective exhibitions: Tîrgu Mureş (1959-2017), Cluj (1962, 1983, 1996, 1998, 1999, 2017), Bucharest (1965, 1969, 1970, 1972, 1976, 1979, 2005), Barcelona (1975), Mannheim (1978, 1979), Singen (1979), Maastricht (1982), Krakow (1985), Budapest (1990, 1991, 1993, 1995, 1996, 2002, 2005, 2008, 2010), Washington (1990), Debrecen (1993), Szarvas (1993), Nyíregyháza (1993), Zalaegerszeg (1994), Keszthely (1994), Dombóvár (1994), Stockholm (1994, 1996, 2005), Iserlohn (1995, 1996, 1997, 1998), Frankfurt (1995), Hatvan (1999), Kecskemét (2000), Rome (2005), Paris (2005), Moscow (2005), Miercurea Ciuc (2008), Sfîntu Gheorghe (2009)

Art camps: Iserlohn (1984, 1989, 1995, 1996, 1997, 1998, 2002, 2003), Lăzarea (1985), Catalina (1992), Marcali (1992), Zalaegerszeg (1993), Ernei (2009)

Awards: „23 August” medal (1964), Small Cross Order of the Hungarian Republic (1995), Honorary Diploma of the Ministry of Culture of Romania (1995), Cultural Merit Order "Knight" of the Ministry of Culture of Romania (2004), international prize for all professional activity as scenographer (2004)

Illustrated books: Hunyadi András: *Paprika Jancsi (bábjátékok)*, 1967; Éltető József: *Történet egy fehér lóról*, 1979; Nagy Attila: *Mélyülő ablakok*, 1994; Banner Zoltán: *Haller József*, 2002; Kányádi Sándor: *Szürke szonettek*, 2002; Egyed Emese: *Hajnalének*, 2002; Markó Béla: *Költők koszorúja*, 2002; Kovács András Ferenc: *Tengerész Henrik búcsúzik*, 2003; Haller József: *Arany alapra arannyal* (2003); Nagy Attila: *A nap kertje*, 2006; Kovács András Ferenc / Comelli Albino: *Torony és tövis / Tempo e Amore*, 2006; Haller I. József: *A sárkány palotája*, 2007; *Evangélium*, 2014; Nagy Attila: *Csillagköz*, 2015

©Balassi Intézet – Bukaresti Magyar Intézet
www.bukarest.balassiintezet.hu

2020

Haller József
www.hallerjosef.eu

Haller István
haller_istvan@hotmail.com
0730240549

A borítón / Pe copertă / On the Cover

Menekültek / Refugiați / Refugees

pasztell / pastel, 50x70 cm, 2002

